

Livsviktigt test. Hiv är mer utbrett bland svensksomalier än hos andra invandrargrupper och etniska svenskar, skriver Gibril Musesultan. Foto: AP

Kräv hiv-test för att ha sex med maken

Somalier som haft sex under besöket i hemlandet riskerar att smitta sina fruar, skriver Gibril Musesultan, kontaktperson för Somaliska hälsoteamet.

"Jag känner till en hiv-smittad kvinna i Sverige som bara har haft sex med sin man i hela sitt liv."

"Vägra ha sex med era män som varit i Somalia så länge de inte hiv-testar sig."

Kvinnor som kommer från Somalia har samma mänskliga rättigheter som alla andra i Sverige. Men genom Somaliska hälsoteamets uppsökande verksamhet står det klart att detta inte stämmer med verkligheten.

Det gäller inte alla, men många somaliska gifta män har sex med andra kvinnor när de besöker sitt hemland. Ibland handlar det om prostituerade kvinnor. Ibland gifter sig mannen tillfälligt med en annan kvinna i Somalia, men håller det nya äktenskapet hemligt för sin fru hemma i Sverige. Detta är en viktig förklaring till varför utbredningen av hiv är större bland svensksomalier än bland svenskar eller andra invandrargrupper.

Jag känner till en hiv-smittad kvinna i Sverige som bara har haft sex med sin man i hela sitt liv. Hennes man hade gift sig och haft sex med en annan kvinna under ett besök i hemlandet.

Våra informatörer försöker sprida information om riskerna med hiv

genom "home parties", där vi träffas över en bit mat hemma hos somaliska familjer. Vid den senaste heminformationen tog en kvinna upp ämnet om hur hon ska våga be maken att göra ett hiv-test. Detta starka tabu fick äntligen en plats för diskussion.

"Hiv-testet är inte för makens skull utan för ditt eget liv," sa en kvinna som smittats med hiv av sin man.

Vi uppmanar nu alla somaliska kvinnor att vägra ha sex med män som varit i Somalia, så länge de inte hiv-testar sig.

Men problemet är att det är svårt för somaliska kvinnor att stå upp för sina rättigheter, eftersom hiv är så tabubelagt i den somaliska kulturen. Finns det någon annan etnisk grupp som haft så svårt att ta emot kunskap om hiv som somalier? Jag vet bara två eller tre kvinnor som lyckats förmå sina män att hiv-testa sig, trots att kvinnorna är utsatta för livsfara.

Skammen kring hiv och uppfattningen att man inte ska använda sig av kondom eller andra preventivmedel gör det svårt för oss att nå ut med vårt budskap bland somalier i Sverige.

De finns också mycket fördomar kring hiv. Många somaliska män är trångbudda och delar lägenhet med varandra. Skulle det komma fram att en inneboende skulle vara hiv-smittad riskerar han att kastas ut eller misshandlas av sina landsmän.

Jag är också oroad över tecken på att det finns somaliska kvinnor som börjat söka tröst genom att missbruka khat. I många somaliska familjer är kvinnan den sammanhållande kraften. Om också kvinnor börjar missbruka khat kommer familjer splittras och värst av alla drabbas barnen.

Somaliska hälsoteamet möter mycket motstånd när vi informerar om riskerna med hiv och sex. Vi kämpar också för att få stopp på den könsstympning av unga flickor som fortfarande pågår. Många gånger när vi hållit våra stormöten eller heminformation har vi mötts av stenkastning mot vår personal och man har punkterat däcken på våra bilar.

En viktig förklaring till de starka känslorna vi väcker är att männen vill behålla kontrollen över kvinnornas sexualitet.

Men för att Somaliska hälsoteamet ska kunna fortsätta sitt arbete måste vi ha ekonomiskt stöd från samhället.

Jag vädjar därför till politikerna att inte lämna de somaliska kvinnorna och barnen i sticket.

Gibril Musesultan

Gibril Musesultan är kontaktperson för Somaliska hälsoteamet.